

Irena Kucharska

Szkoleniowy kurs metodologiczny

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej 45/2, 676-677

1954

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W dalszym ciągu posiedzenia Rady Naukowej zatwierdzono poprawki do planu produkcyjnego i wydawniczego na r. 1954 oraz podjęto decyzję o otwarciu pięciu przewodów kandydackich. Zatwierdzono również sprawozdania aspirantów Instytutu Badań Literackich i plany przewodów kandydackich otwartych na poprzednim posiedzeniu Rady Naukowej IBL.

Krystyna Leśniewska

SZKOLENIOWY KURS METODOLOGICZNY

W dniach od 9 do 23 lutego 1954 r. odbył się w Zakopanem szkoleniowy kurs metodologiczny dla pomocniczych pracowników nauki Instytutu Historii, Instytutu Badań Literackich oraz Instytutu Historii Kultury Materialnej, zorganizowany przez Wydział Nauk Społecznych PAN.

Zadaniem naukowym kursu było omówienie problematyki związanej z powstawaniem i rozwojem narodowości polskiej oraz polskiego narodu burżuazyjnego i socjalistycznego.

Zadaniem metodycznym kursu było przeprowadzenie próby wspólnego szkolenia młodych naukowców różnych dyscyplin pokrewnych.

Oba główne zadania kursu zostały w zasadzie wypełnione. Wynikiem kursu było usystematyzowanie wiadomości dotyczących kształtowania się narodu burżuazyjnego i socjalistycznego; fakt, że referaty i dyskusje odbywały się przy udziale 70 słuchaczy reprezentujących trzy różne dyscypliny historyczne, pozwolił na porozumienie się historyków i historyków literatury w sprawach dotyczących przede wszystkim badań nad nadbudową: nad rozwojem i rolą ideologii oraz oceną ideologiczną dzieł artystycznych.

Całość problematyki kursu została roboczo podzielona na trzy zespoły tematyczne: 1) kształtowanie się i rozwój narodowości polskiej; 2) rozwój polskiego narodu burżuazyjnego; 3) kształtowanie się polskiego narodu socjalistycznego. Omówienie tej problematyki pomyślane zostało w ten sposób, że w zakresie każdego zespołu tematycznego zaproszeni do udziału w kursie profesorowie wygłaszali referaty będące formą zagajenia dyskusji, a następnie uczestnicy kursu przeprowadzali nad nimi dyskusje kierowane przez wykładowców.

W związku z zagadnieniami pierwszego zespołu tematycznego wygłoszone zostały trzy referaty: prof. dra Konstantego Grzybowskiego *Okres Odrodzenia — nowym etapem w rozwoju narodowości polskiej* oraz prof. dra Kazimierza Budzyka i doc. dra Jerzego Ziomka o kształtowaniu się polskiej kultury narodowej w świetle literatury staropolskiej.

W związku z tematyką drugiego zespołu zagadnień referaty wygłosili: prof. dr Witold Kula — *Kształtowanie się i rozwój bazy kapitalistycznej*; prof. dr Henryk Jabłoński — *Wybrane zagadnienia z dziejów walk wyzwoleńczych narodu polskiego*; prof. dr Stefan Żółkiewski — *Powstawanie wspólnoty kulturalnej i znaczenie literatury w okresie Oświecenia i romantyzmu*; dr Samuel Sandler — *Nurt kultury demokratycznej i socjalistycznej w społeczeństwie burżuazyjnym w świetle literatury polskiej*.

Problematyka trzeciego zespołu tematycznego omówiona została w trzech referatach: w referacie red. Romana Werfla — o problematyce historycznej

okresu Polski Ludowej, prof. dra Kazimierza Wyki — o zagadnieniu stosunku do tradycji kulturalnej w formowaniu się narodu socjalistycznego oraz prof. dra Jana Kotta — o trwałych wartościach literatury Polski Ludowej.

Zarówno referaty, jak dyskusje nie wyczerpywały wymienionych zagadnień, ale przede wszystkim stawiały do rozwiązania problemy sporne i dotychczas nie wyjaśnione. Tak więc np. jedna z podstawowych trudności nowej humanistyki — interesująca w równej mierze historyków jak historyków literatury, związana z problematyką wspólnoty układu psychicznego narodu oraz cech szczególnych charakteru narodowego — wywołała długotrwałą i żywą dyskusję, której wynikiem było stwierdzenie, że dla kształtowania narodowej wspólnoty układu psychicznego w danym kraju szczególnie doniosłe znaczenie ma ideologia przygotowująca bezpośrednio rewolucję burżuazyjno-demokratyczną. Dużo uwagi poświęcono na kursie zagadnieniom trwałych wartości w literaturze, sprawie kulturalnej tradycji narodowej itp.

Dyskusje prowadzone na kursie obracały się wokół problemów zasadniczych i jeszcze ostatecznie nie sprecyzowanych. W ten sposób doświadczenia wyniesione z kursu, pomyślanego jako próba szkolenia młodego aktywu naukowego różnych dyscyplin, wykazały słuszność, celowość i potrzebę tego typu zbiorowych konferencji oraz konieczność ich kontynuacji.

Irena Kucharska